

Sygn. akt VIII U 516/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2019 r. w Gliwicach

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 lutego 2019 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt VIII U 516/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 lutego 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu A. K. przyznania prawa do emerytury pomostowej, argumentując iż nie spełnił on zarówno przesłanek określonych w art. 4, jak i przesłanek określonych w art. 4, w zw. z art. 49. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony wprawdzie legitymuje się ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jednak nie rozwiązał stosunku pracy, a ponadto nie wykazał 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz nie wykazał wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast ZUS uwzględnił mu do dnia 31 grudnia 2008r., 3 lata, 6 miesięcy i 14 dni pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i 31 lat, 1 miesiąc i 22 dni pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury pomostowej. W toku procesu podnosił, że posiada wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, gdyż w latach 1977 – 2008r. stale pracował jako pomocnik maszynisty, maszynista lokomotyw spalinowych oraz kierownik

i zmianowy oddziału. Równocześnie przyznał, że faktycznie po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jak również nie rozwiązał stosunku pracy. Z kolei wnioski o emeryturę pomostową i przedmiotowe odwołanie złożył w celu ustalenia jaki okres jego pracy i na jakich stanowiskach, może podlegać zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo ZUS podkreślił, że w dalszym ciągu nie doszło do rozwiązania stosunku pracy. Dalej organ rentowy podkreślił, że do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, uznał jedynie zatrudnienie w okresie od 1 listopada 1977r. do 30 kwietnia 1980r. na stanowisku pomocnika maszynisty i od 1 maja 1980r. do 14 maja 1981r., na stanowisku maszynisty lokomotyw maszynowych, która została wymieniona pod pkt 5 zał. Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Równocześnie ZUS wskazał, że do okresów takiej pracy nie zaliczył okresu zatrudnienia od 15 maja 1981r. do 31 grudnia 2008r., na stanowiska kierownika i zmianowego oddziału, którą do pracy w warunkach szczególnych można uwzględnić wyłącznie na podstawie ustawy o FUS, tj. pracę wymienioną w wykazie A, dział XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. K. urodzony (...), w dniu 21 stycznia 2019r. złożył w ZUS wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Zaskarżoną decyzją z 4 lutego 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury pomostowej argumentując, iż ubezpieczony nie wykazał 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz nie wykazał wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto nie doszło do rozwiązania stosunku pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 31 lat, 1 miesiąc i 22 dni z okresu zatrudnienia od 1 listopada 1977r. do 30 kwietnia 1980r. w charakterze pomocnika maszynisty lokomotyw spalinowych, od 1 maja 1980r. do 1 maja 1981r., w charakterze maszynisty lokomotyw spalinowych, od 15 maja 1981r. do 3 lipca 2000r. w charakterze kierownika i zmianowego oddziału w (...) S.A. w Z. oraz od 4 lipca 2000r. do 31 grudnia 2008r. w charakterze kierownika i zmianowego oddziału w (...) S.A. w Z..

Ubezpieczony udowodnił 44 lata, 4 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ostatecznie kwestia wykazania przez ubezpieczonego po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych nie była sporna, bowiem odwołujący na rozprawie w dniu 15 maja 2019r. wprost przyznał, że po tej dacie nie wykonywał takiego rodzaju pracy.

Dalej Sąd w toku procesu ustalił, że ubezpieczony faktycznie pracował jako pomocnik maszynisty lokomotywy spalinowej od 1 listopada 1977r. do 30 kwietnia 1980r., następnie jako maszynista lokomotyw spalinowych od 1 maja 1980r. do 1 maja 1981r. Okresy te zostały przez ZUS zaliczone do pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. następnie zaś ubezpieczony od 15 maja 1981r. awansował na stanowisko sztygara oddziałowego, co odpowiada stanowisku kierownika wydziału. Na tym stanowisku sprawował bezpośredni nadzór nad pracą drużyn trakcyjnych, ślusarzy, mechaników i elektryków zajmujących się naprawami i remontem taboru, ale również ustawiaczy wagonów i manewrowych. Była to praca polegająca na sprawowaniu dozoru inżyniersko – technicznego nad pracownikami wykonującymi pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o FUS, z dodatkowymi elementami pracy fizycznej, kiedy to ubezpieczony wraz z ekipami naprawczymi udawał się na miejsce awarii lub wykolejenia, gdzie również zajmował się kierowaniem i nadzorem nad pracą podległych mu pracowników. Okres pracy od 15 maja 1981r. do 31 grudnia 2008r. został

ubezpieczonemu zaliczony przez ZUS do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Dalej Sąd ustalił, że decyzją z 26 listopada 2018r. ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, na podstawie art. 184 ustawy o FUS w związku z § 4 rozporządzenia RM z 7 lutego 1982r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Z uzasadnienia tej decyzji wynika, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał jedynie 24 lata, 3 miesiące i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych 25 lat takich okresów. Równocześnie ZUS uznał, że ubezpieczony udowodnił 3 lata, 6 miesięcy i 14 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, iż odwołujący nadal pozostaje w stosunku pracy.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego oraz przesłuchania ubezpieczonego (k.10-11).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę twierdzeniom ubezpieczonego, gdyż są spójne, przekonywujące, nadto znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, zwłaszcza dokumentacji złożonej do akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Po myśli art. 3 ust. 1 prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku

emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z ust. 3 tego przepisu prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (ust.4). Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust.7).

Z kolei zgodnie z art. 49 powoływanej ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z analizy powołanych przepisów wynika jednoznacznie, że dla osób, które po dniu 31 grudnia 2008r., nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, istotnym jest aby cały okres 15 lat pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed tą datą, był okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie zaś jak w wypadku odwołującego okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej.

W mniejszej sprawie ostatecznie nie było przedmiotem sporu, że ubezpieczony zarówno na dzień złożenia wniosku, jak i na dzień orzekania nie rozwiązał stosunku pracy i nadal kontynuuje zatrudnienie. W tej sytuacji, wobec niespełnienia przesłanki określonej w art. 4 pkt 7 omawianej ustawy, stwierdzić należało, że odwołujący nie spełnił jednej z zasadniczych przesłanek warunkujących prawo do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, w związku z czym odmowna decyzja organu rentowego była prawidłowa.

Zbędne stało się przy tym badanie istnienia pozostałych spornych przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury pomostowej bowiem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem nie jest dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości. Istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (vide wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2010r. I UK 262/09, LEX 585728 i z 15 grudnia 2000r. II UKN 147/00, OSNP 2002 nr 16 poz. 389).

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że nawet gdyby przesłanka rozwiązania przez ubezpieczonego stosunku pracy, została spełniona, to i tak w dalszym ciągu nie spełniłby przesłanki wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ubezpieczony zresztą nie kwestionował tej okoliczności.

Wątpliwe było natomiast, czy ubezpieczony wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, w okresie przypadającym przed 31 grudnia 2008r., bowiem ZUS zaliczył mu do takich okresów wyłącznie zatrudnienie od 1 listopada 1977r. do 30 kwietnia 1980r. i od 1 maja 1980r. do 1 maja 1981r., tj. w wymiarze 3 lata, 6 miesięcy i 14 dni.

W ocenie Sądu przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, iż ubezpieczony nie legitymuje się 15- letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd miał na uwadze, że wprawdzie ubezpieczony w okresie od 15 maja 1981r. do 3 lipca 2000r., będąc zatrudniony w charakterze sztygara oddziałowego, kierownika i zmianowego oddziału w (...) S.A. w Z. oraz od 4 lipca 2000r. do 31 grudnia 2008r., pracując w charakterze sztygara oddziałowego, kierownika i zmianowego oddziału w (...) S.A. w Z., wykonywał pracę w warunkach szczególnych, jednak jedynie w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej. Równocześnie pracy tej nie można zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ustawa ta zawiera bowiem w swojej treści (załącznik nr 1 i 2) w sposób odrębny od dotychczasowych przepisów, określone wykazy prac zaliczanych do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Ubezpieczony w spornym okresie od 15 maja 1981r. do 31 grudnia 2008r., jak sam przyznał sprawował dozór inżyniersko – techniczny nad pracą pracowników służb kolejowych takich, jak maszyniści i ich pomocnicy, manewrowi i ustawiacze oraz służb naprawczych.

W związku z powyższym ubezpieczony, aby spełnić warunek posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), musiałby wykazać, że w trakcie całego trwania spornego okresu od 15 maja 1981r. do 31 grudnia 2008r., wykonywał pracę o takim charakterze. W wykazie tym brak jest stanowisk: sztygara oddziałowego, jak również kierownika czy zmianowego oddziału, zatem wykonywaną przez niego pracę w spornych okresach należy przyporządkować do jednego z rodzajów pracy wymienionych we wspomnianym wykazie.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w całym spornym okresie, nie odpowiada żadnej z kategorii prac wymienionych w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych, które stanowią wykaz prac w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze.

W szczególności zarówno pracy sztygara oddziałowego, jak i kierownika, czy zmianowego oddziału, nie wymieniono w żadnej pozycji wykazu prac w warunkach szczególnych (załącznik nr 1). Nadto praca ta również nie odpowiada pracom wymienionym w wykazie prac w szczególnym charakterze (załącznik nr 2).

Pod poz.5, załącznika nr 2 wymieniono prace maszynistów pojazdów trakcyjnych (maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista instruktor, maszynista zakładowy, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych) i kierowników pociągów. Zaś pod poz. 6 wymieniono prace bezpośrednio przy ustawianiu drogi przebiegu pociągów i pojazdów metra (dyżurny ruchu, nastawniczy, manewrowy, ustawiacz, zwrotniczy, rewident taboru bezpośrednio potwierdzający bezpieczeństwo pociągu, dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra).

Jak jednak wprost przyznał ubezpieczony, od 15 maja 1981r., pracy takiej nie wykonywał, bowiem w tym czasie zajmował się jedynie nadzorem nad pracą osób, które taki rodzaj pracy wykonywały.

Przechodząc do dalszych rozważań należy zauważyć, że ubezpieczony w spornym okresie sprawował funkcje nadzorcze. Wprawdzie pod poz.13, załącznika nr 2 wymieniono prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, a pod poz. 14 wymieniono prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Zdaniem Sądu praca ubezpieczonego w spornym okresie nie może być przypisana do żadnej z powyższych kategorii, bowiem ubezpieczony jak sam przyznał, nie zajmował się w tym czasie bezpośrednim sterowaniem procesami technologicznymi, a jedynie nadzorował pracę podległych mu służb kolejowych pod postacią obsługi lokomotyw, jak i ustawiania i łączenia składów pociągów towarowych oraz zajmujących się remontami tych pojazdów.

Należy mieć również na uwadze, że warunkiem niezbędnym i przesądzającym o możliwości zakwalifikowania pracy do "prac przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi spowodować zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (pkt 13 zał. nr 2) jest zaliczenie danego zakładu (instalacji) do kategorii dużego ((...)) i/lub zwiększonego ((...)) ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013r., poz. 1232, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo do zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2006r. Nr 30, poz. 208): przy czym, warunkiem decydującym jest wykonywanie pracy polegającej na bezpośrednim sterowaniu, to jest pracy wykonywanej przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń. Dotyczy to pracowników, których zadaniem jest reagowanie na odchylenia (poza dopuszczalne granice) parametrów sterowanego procesu/instalacji, przed zadziałaniem automatyki zabezpieczeniowej lub podejmowanie działań korygujących tak aby nie dopuścić do wystąpienia poważnej awarii. "Bezpieczeństwo publiczne" w aspekcie prac o szczególnym charakterze oznacza brak bezpośredniego zagrożenia środowiska, w tym zdrowia i/lub życia obywateli w zakresie szerszym niż populacja pracowników danego zakładu. W bardziej ogólnym podejściu "bezpieczeństwo publiczne" jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Skutki dla bezpieczeństwa publicznego w tym przypadku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003r., Nr 5, poz. 58).

Z kolei do prac, które mogą być zakwalifikowane do prac wymienionych w pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych należą prace wykonywane na instalacjach technologicznych lub obiektach technicznych, które nie są zaliczone do kategorii dużego ((...)) lub zwiększonego ((...)) ryzyka wystąpienia poważnej awarii na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2006r. Nr 30, poz. 208), oraz na których awaria techniczna, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2002r. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.), może spowodować skutki stanowiące podstawę do wprowadzenia stanu klęski żywiołowej (art. 2 ustawy o stanie klęski żywiołowej), przy czym skutki te będą co najmniej równoważne skutkom poważnej awarii przemysłowej, określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłaszania do Głównego Inspektora Ochrony środowiska (Dz. U. z 2003r., Nr 5, poz. 58).

Z powyższego jednoznacznie wynika, że prace, które mogą być rozpatrywane jako możliwe do zaliczenia do rodzajów prac ujętych w pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, muszą spełniać wymogi związane z bezpośrednim sterowaniem, co w rozumieniu przedmiotowej ustawy obejmuje prace wykonywane

przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń. Dotyczy to pracowników, których zadaniem jest reagowanie na odchylenia (poza dopuszczalne granice) parametrów sterowanego procesu/instalacji przed zadziałaniem automatyki zabezpieczeniowej lub podejmowanie działań korygujących, tak aby nie dopuścić do wystąpienia poważnej awarii ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.

Do powyższych kategorii nie powinny być zaliczane m. in. prace wykonywane przez pracowników nadzorujących pracę innych osób, nawet gdy osoby nadzorowane faktycznie wykonywały prace określone w tej kategorii. Niewątpliwie bardzo odpowiedzialne z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego oraz ciągłości i bezawaryjnej pracy taboru kolejowego, prace nadzorcze wykonywane przez odwołującego, nie spełniają warunku bezpośredniego sterowania procesem - obiektem technicznym.

W związku z powyższym prace nadzorcze wykonywane na stanowisku sztygara oddziałowego, jak również kierownika i zmianowego wydziału, nie odpowiadają pracom wymienionym w pkt 13 i 14 zał. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika jednoznacznie, że w ramach nadzoru pracy podległych osób obsługujących lokomotywy, utrzymujących ich sprawne działanie, jak i umożliwiających ich zestawienie i odjazd, ubezpieczony nie wykonywał prac bezpośrednio przy sterowaniu procesami technologicznymi ani nie decydował o odstępstwach od procedur w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i sprzętu lub zmianach i korektach parametrów pracy instalacji lub realizacji procesów technologicznych w czasie sytuacji awaryjnych.

Reasumując, ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy, a dodatkowo nie wykazał 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, o której mowa w art. 49 omawianej ustawy, wobec czego brak jest podstaw do przyznania świadczenia w oparciu o ten przepis.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Mariola Szmajduch